tuoſuꝫ corꝑi q̄drato: q꞉ ſicut corp⁹ quadratū bn̄ ſedet in omni latere: ſic virtuoſus bn̄ ſe hꝫ in quacūqꝫ fortuna cōtingente. Quadratura prius inueniť in numeris q̄ȝ i corporib⁹: ſic ⁊ vnitas prior eſt ipſo puncto: ⁊ iō ꝑfectio ꝑmo ⁊ principalr̄ deſignať in numero q̄ternario q̄ q̄dem perfe-

Incipit ꝓlogus in euā- geliū ſcḋm Johannem.

[a] Hic eſt iohannes [b] euangeliſta [c] vnus ex diſcipulis dn̄i: [d] q̄ virgo a deo electus eſt: [e] quē de nuptijs volentē nubere vocauit deus

ctio in euāgelio iohannis ꝑ ceterꝭ inueniť: vt pꝫ ex dictis: et ideo de hoc poteſt exponi illḋ Ezech. j. Cūqꝫ aſpicerē aīalia apparuit vna rota hn̄s q̄tuō facies. Intuenti. n. diligeť q̄tuor euangelia appa ret euangeliū Johannes alijs perfectius: vt dcm̄ eſt: ⁊ ⁊ hoc deſignať cuꝫ dr̄. Apparuit vna rota. q꞉ figura circularis eſt ꝑfectiſſima: ſed vlterius dr̄ ꝙ hec rota hꝫ q̄tuor facies: q꞉ euāgelium iohānis ꝯtinet q̄tuor ꝑtes ꝑncipales: q꞉ primo deſcribit ipſius dei eternalē ꝓceſſionē dicēs. In principio erat v̄bū. ſcḋo ꝑ ipm̄ gnālē rerū ꝓductōꝫ. d. Oia ꝑ ipm̄ facta ſunt. tercio deſcribit ei⁹ tp̄alē incarnationē. d. Et v̄bū caro factū ē: ⁊ q̄rr̄ deſcribit opa q̄ xp̄s in carne hūana aſſumpta ꝑegit: q̄rtū ꝑ ipm̄ filiū dei incarnatū oſ̄dit finalē generis hūani glorificatōnē: ꝑꝑ qḋ in fi. ſui euāgelij ꝯcludit. Hec aūt ſcripta ſt̄ vt credatis: q̄m ieſus eſt filius dei ⁊ vt credētes vitā hēatis. Et pꝫ ordo h⁹ euāgelij ad alia: q꞉ prius eſt ordine ꝑfectionis: lꝫ ſit poſteri⁹ ordine tp̄is patet etiā ordo ꝑtium huius euāgelij in ſe. Et in hoc iſte prologus terminatur.

Prologus beati Hieronymi.

Hic eſt Johānes. Huic euāgelio qḋ ē ceteris ꝑfectius: vt pꝫ ex dictis beat⁹ Hiero. hūc prologum ꝑmittit. in quo principalr̄ tria facit: q꞉ ꝑmo deſcribit ſcriptoris h⁹ euāgelij ꝯmendationeꝫ ſcḋo ipſi⁹ euāgelij ordinationem: ibi. Tn̄ p⁹ oēs. t̄cio ponit Hiero. ſuā excuſationē: ibi. Quorū tn̄. Prima diuidiť in q̄tuor: q꞉ ꝑmo deſcribiť ipſi⁹ iohānis ſtatus: ſcḋo ſue deſcriptōis mod⁹ ibi. Deniqꝫ manifeſtās: tercio deſcriptiōis tp̄s ⁊ loc⁹: ibi. Hoc āt euāgeliuꝫ quarto iohannis obitus: ibi. Hic eſt iohannes. Prima in duas: q꞉ primo ponitur ipſi⁹ iohannis ꝯmēdatio: ſcḋo cuiuſdā dicti in ea ꝓbatio: ibi. Cui virginitatis. Circa primū iohannes a q̄tuor cōmendať: q꞉ primo deſcribiť ei⁹ cōmendatio ex ꝓprio noīe: cū dr̄. a Hic eſt iohannes. qḋ interp̄tať: in q̄ eſt grā. Sicut. n. yſaac in veteri teſtō ⁊ iohānes baptiſta in nouo: ſortiti ſūt ſua ꝓpria noīa ex diuina ꝑordinatiōe: ad ſignificādū ipſoꝝ ꝓprietatē: vt patꝫ Gen̄. xvij. de yſaac: ⁊ Luce. j. de iohanne baptiſta: ita credendū eſt ꝙ ipſa ex diuina ꝑordinatiōe noiat⁹ ſit iohānes ꝓpter plenitudiem grē q̄ȝuis nō ſit ſcriptū: q꞉ nō oia ſunt ſcripta: vt hr̄ in fine h⁹ euangelij: ſcḋo ꝯmendať ex officio: cū ſubdiť b Euāgeliſta. q꞉ ex diuina ordinatione habuit officiū ſcribendi euāgeliū: nō eīm ꝓprie loquendo dr̄ euāgeliſta doctor euangelij vel ipſius predicator: ſꝫ ille q̄ ex officio ē ei⁹ cōſcriptor. tercio cōmēdať ex ꝯuictu: cū dr̄. c Vn⁹ ex diſcipulis dei. ⁊ inter alios fuit de ꝑmis xp̄i diſcipulis: vt. j. patebit: ⁊ pre ceteris xp̄o magis familiaris: qḋ eſt indiciū ſue virtutis. quarto commendať ex virtutis actu: cū dr̄. d Qui virgo a deo eſt elect⁹. Electus. n. magne virtus eſt ꝯtinētia virginalis: ꝓpter qḋ de ipſa dicit ſaluator Math. xix. Nō oēs capiunt v̄bū iſtud. q꞉ pauci pn̄t ad hanc ꝑfectionem attingere: ꝓpter qḋ ibidem ſubdiť. Sunt eunuchi q̄ ſe caſtrauerunt ꝓpter regnū celoꝝ: qui pōt capere capiat. Tempus aūt quo iohānes vocatus eſt ad ꝯtinentiā virginalem oſtendiť cū dr̄. e Quē de nuptijs ⁊c. de quib⁹ nuptijs diceť. j. ij. cap̄. Sed ꝯ hoc vr̄ eſſe illud qḋ dr̄ Math. iiij. ꝙ iohannes vocatus eſt cū iacobo fratre ſuo de naui vbi erant cuꝫ zebedeo p̄re eoꝝ: dicenduꝫ ꝙ triplex fuit h⁹ iohannis

[f] Cui v̄ginitatis ī h̄ duplex teſtimoniū dať in euāgelio [g] ꝙ ⁊ ꝑ ceteris dilectus a deo dr̄: [h] ⁊ huic mr̄em ſuā pēdēs in cruce cōmēdauit dn̄s: vt v̄ginē virgo ſuaret. [i] Deniqꝫ manifeſtās in euangelio [k] ꝙ erat ipſe [l] icorruptibilis v̄bi opus inchoans [m] ſolus verbum carnem factuꝫ eſſe

vocatio. Primo eīm fuit vocatus ad ipſius noticiam aliqualeꝫ et de iſta vocatiōe hr̄ Johā. j. quādo andree petenti: Rabbi vbi hitas: r̄n̄dit ieſus Veni ⁊ vide: q꞉ cuꝫ ipſo andrea erat iohannes: vt. j. videbitur. Scḋo vocat⁹ eſt ad ipſi⁹ xp̄i familiaritatē ⁊ ḋ hac loquiť h̄ hiero. q꞉ iſta vocatō ḋ nuptijs facta eſt: et ex tūc Johannes fuit chriſto familiaris ꝓpter mūdiciā ꝯtinentie virginalis. Tercio vocatus fuit ad apoſtolatum: q̄n̄ relictis retibus ⁊ p̄re cū fratre ſuo ſecutus eſt ieſum. Et de iſta vocatione loquitur Matheus. Ex quo pateť ꝙ verbū mathei nō contrariať verbo hiero. f Cui virginitatis. hic ꝯn̄ter ꝓbať quoddā ꝓpoſitum in precedenti cōmendatione Commendauerat eīm hiero. iohannē ex. iiij. ſ. ex noīe: ex officio: ex ꝯuictu: ⁊ ex virtutis actu. Tria aūt ꝑma erant manifeſta: nō ſic aūt quartū vicꝫ virginal' continentia: iō iſtud ꝓbat Hiero. duplici teſtimonio. Primum eſt ſpecialis dilectio xp̄i ad ipm̄ q̄ erat ſue virginitatis ſignū: q꞉ ſcḋm ꝙ dr̄ Eccli. xiij. Omne aīal diligit ſibi ſil'e: volatilia ad ſibi ſimilia ꝯueniūt. ſic omnis caro ad ſibi ſimilē ꝯiungeť: et omnis homo ſibi ſimile aſſociabitur. De xp̄o āt nulli eſt dubiū quin fuerit v̄go ⁊c. et hoc eſt quod dr̄. Cui virginitatis in hoc duplex teſtimoniū dať in euāgelio. primū aūt teſtimoniū tangiť: cū dr̄. g Qꝫ et ꝑ ceteris a deo dilect⁹ dr̄: ſicut dr̄. j. xxj. Vidit illū diſcipl'm quem diligebat ieſus ⁊c. Scḋꝫ aūt teſtimoniū v̄ginitatis iohannis fuit recōmendatio matris chriſti in cruce ſibi facta: vt virgo virgini deſeruiret: et eſſet ad inuicē grata ſocietas: ⁊ florib⁹ aſpectus: ſcḋm ꝙ dicit hiero. in ſer. de aſſum. v̄. ma. ⁊ h̄ eſt qḋ dr̄. h Et huic matrē ſuā pēdens in cruce cōmēdauit. vt v̄go v̄ginē ſeruaret. i Deniqꝫ. Hic ꝯn̄r oſtēdiť ſcribendi modus quē tenuit iohānes in ſcribendo iſtud euāgeliū: q꞉ ſcribendo xp̄i nāꝫ incipit ab emanatione incorruptibilis verbi: ꝑ hoc oſ̄dit in xp̄o naturā diuinā: ⁊ talis modus incipiendi debebať iohanni ꝓpt incorruptionē carnis ſue ⁊ hoc eſt qḋ dr̄. Deniqꝫ manifeſtans in euan. incipiendo euāgeliū. k Qꝫ erat ipſe. i. incorruptionē carnis ſue. l Incorruptibilis v̄bi op⁹ inchoans. q꞉ ab hoc ſuum euāgeliū incepit dicēs. In principio erat v̄bū ⁊c. m Solus verbū carnē factū eſſe: nec lumen a tenebris cōprehenſum fuiſſe teſtatur. q꞉ alij euangeliſte nō loquunť de ꝓprietatib⁹ verbi: ſicut iſte ſilr̄ deſcribendo facta xp̄i humanitus geſta incipit ab illo ſigno quo chriſtus inuitatus ad nuptias deficiente vino aquā ꝯuertit in vinū: vt hr̄. j. ij. c. ⁊ per hoc deſignať ꝙ in illis q̄ inuitāt chriſtū ad nuptias ſpirituales ꝑ aggreſſum ꝯtinētie v̄ginalis: dꝫ deficere delectatio carnalis: q̄ ꝑ vinū deſignať: vt aqua cōuertať nouo mō in vinū ꝑ chriſtum mutando carnalem delectationē in ſpiritualē: ⁊ hoc mō incipiendo deſcriptionem opum xp̄i oſ̄dit ſuā v̄ginitatē: ⁊ hoc eſt qḋ diciť. n Primū ſignū ꝓ. ꝙ in nup. dn̄s fe. mutando aquā in vinū. o Oſ̄dens ꝙ ipſe erat. ſ. ſegregatus a delectatiōe carnali ꝑ ꝯtinētiam virginalē. p Et le gentibus. ſuum euangelium.

Prologus

q Demonſtraret ꝙ vbi dñs inuitatꝰ ſit.i. in nuptijs ſpiritualibꝰ. r Deficere vinū nuptiaꝝ debeat.i.delectatio carnalis. s Et veteribꝰ immutatis.i.delectatione carnali q̄ corruptōnē inducit mutata i ſpūalē q̄ renouat aīam. t Noua oīa que a xp̄o inſtituunt̄.i.reparāt̄. Appareant. v Hoc aūt.h̄ conſequent̄ oñdit̄ tp̄s ⁊ locꝰ i quo Johannes ſcripſit iſtud euangeliū. Locus eſt aſia minor in q̄ metropol' eſt epheſus: in q̄ plurimum iohannes fuit ꝯuerſatus: et hoc eſt qd̄ d̄r. Hoc aūt euangelium ſcripſit in aſia. q2 ꝺ hoc rogatus fuit ab aſie ep̄is ratiōe p̄dicta. Tēpus aūt deſcriptiōis huiꝰ euāgeliȷ̄ fuit poſtq̄ȝ iohannes redierat de relegatione exilij vbi Apo. ſcripſerat in inſula q̄ d̄r pathmos: ⁊ hoc eſt qd̄ d̄r. x Poſteaq̄ȝ in pathmos inſula apoc̄. ſcripſerat. Sed q2 poſſet aliq̄s querē q̄re liber apoca. ponitur vltimꝰ in canone: cū fuerit deſcriptus añ illud euangelium. Ideo ad hoc reſpōdet Hiero. dicēs ꝙ h̄ factū ē vt finis canonice ſcripture principio reſpōderet: q2 ſcriptura canonica incipit a principio incorruptibili cū d̄r. In pricipio creauit deus ⁊c. Et ideo conueniens fuit ꝙ finis ipſius incorruptibilis ꝑ virginem deſcriberet̄. Unꝺ et liber apocaly. in finali beatitudine terminat̄: que cōſiſtit in reductōne creature ad ip̄m: ſicut ꝑ creationē egredit̄ ab ip̄o: ꝺ qua creatiōe agitur in canonis principio: ⁊ hoc ē qd̄ d̄r. y Ut cui in principio canonis ⁊c.i. ſi ipi deo a q̄ creatura egredit̄. z Et etiā incorruptibilis finis ꝑ virginem.i.per Johannem. a In apocalypſi redderetur. q2 ibi deſcribitur finis creature ſicut ⁊ principiū ꝓpter quod ſubdit̄. b Dicente xp̄o: Ego ſū alpha ⁊ o. Apoc. vltimo. Alpha eīm eſt primo l'ra greca alphabeti: O vero vltima. ⁊ ꝑ hoc deſignat̄: ꝙ ipſe xp̄s ē principium ⁊ finis ſacre ſcripture: ac etiā totius ſcripture vere: q2 ē veritas p̄ma: a qua oīs alia veritas deriuat̄. c Hic eſt iohannes. Hic ꝯñr deſcribit̄ ipſius iohannis felix obitꝰ quod oñditur de duobꝰ. Primo q2 ex diuina relatione preſciuit ſe vocatū ad celeſte regnum ⁊ hoc eſt quod dicit̄. Hic eſt iohannes qui ſciēs ſuperueniſſe diē receſſus ſui: de hoc mundo. d Conuocat' diſcipulis ſuis in epheſo: que erat metropolis illiꝰ t̄re. e Per multa ſignoꝝ experimenta. q2 ſenſibilit̄ viderat multa miracula v̄tute chriſti facta. f Promēs xp̄m. q2 talia ſunt diuinitatis chriſti oſtenſiua. Secundo q2 ſpeciali mō obijt: non ſentiens dolorē mortis: et hoc eſt quod d̄r. g Deſcendēs. propria voluntate. h In defoſſum ſue ſepulture locum: vt h̄r in legenda ſua. i Facta oratiōe poſitus eſt ad patres ſuos.i. ad ſanctos p̄res veteris teſtamenti: q̄ iā erāt in gloria celeſti. k Tā extraneus a dolore mortis. nō dicit a morte: q2 mortuus fuit ꝑ ſeparationē aīe a corpore: q2 quilibȝ hō debitor eſt mortis ex primi parētis trāſgreſſione: ſcḋm ꝙ d̄r hebreoꝝ .ix. Statutū eſt oībꝰ hoībus ſemel mori. ſed dolorē mortis nō ſenſit ex priuilegio ſpecialium ſignū integritatis virginalis: ꝓpter quod ſubditur. Quā a corruptione carnis inuenit̄ alienꝰ. l Tñ poſt Poſita cōmēdatiōe iohannis. Hic Hiero. oñdit ordinē ſue deſcriptiōis: q2 vltimus inter euāgeliſtas ſcripſit euangeliū: ⁊ hoc decebat virginē: q2 taciturnitas et verecundia debēt eſſe annexe virginitati ⁊ hoc ē qd̄ dicitur. l Tamen pꝰ oēs ſcrip. euā. ⁊ h̄ virg. debe. rōne p̄dicta. m Quoꝝ tamē. Hic ponit̄ Hiero. ſuā excuſationem a diligenti pertractione ordinis euāgeliſtaꝝ ⁊ euāgeliorum dicens: ꝙ illa i generali t̄mīnō tetigit triplici de cā. Primo q2 per hoc qd̄ in generali tangitur: excitat̄ deſiderium in legētibꝰ ad ꝑfectius cognoſcendū. Secundo ex tali deſiderio hō laborat ad ꝑfectiorem cognitionē q̄rendam: et talis labor eſt meritorius. Tercio q2 ꝑ hoc doctrina magiſterij ipi deo reſeruatur: qui veritatē reuelat querentibus taliter: ⁊ hoc eſt quod dicit̄. m Quorū tñ.i. euāgeliorum: n Uel ſcriptoꝝ.i. euangeliſtarum o Temporis diſpoſitio. in quo tp̄e quilibet eoꝝ ſcripſit p Libroꝝ ordinatio.i. quare euāgelium Math. ſit primum. Marci ſcḋm ⁊ ſic de alijs q Ideo a no. ꝑ ſing. nō expo. vt ſci. deſi. collato. in fidelibus iſta legentibus. r Et querentibus. horum perfectam cognitionem. s Fructus laboris ſer. ⁊ deo magi. do. quia paratus eſt reuelare veritatem fideliter inquirentibus ipſam.

nec lumē a tenebris ꝯp̄hēſū fuiſſe teſtat̄: [n] p̄mū ſignū ponēs qd̄ i nuptijs fec̄ dñs [o] oñdēs ꝙ ip̄e erat: [p] vt legētibꝰ [q] demōſtraret ꝙ vbi dñs inuitatꝰ ſit: [r] deficē nuptiaꝝ vinū debeat: [s] ⁊ veteribꝰ imutatis: [t] noua oīa q̄ a xp̄o inſtituūt̄ appareāt [v] Hoc āt euāgeliū ſcp̄ſit i aſia: [x] poſteaq̄ȝ in pathmos iſula apocalypſim ſcripſerat: [y] vt cui i principio canonis incorruptibile p̄ncipiū p̄notat̄ in Geneſi: [z] ei etiā incorruptibilis finis ꝑ v̄ginē [a] in apocalypſi redderet̄ [b] dicēte xp̄o: ego ſū alpha ⁊ o. [c] Et hic eſt iohānes: q̄ ſciēs ſuꝑueniſſe diē receſſus ſui [d] cōuocat' diſcipulis ſuis in epheſo: [e] ꝑ multa ſignoꝝ experimēta [f] promens xp̄m: [g] deſcēdēs [h] in defoſſum ſepulture ſue locum [i] facta oratione: poſitꝰ ē ad patres ſuos: [k] tā extraneus a dolore mortꝫ q̄ a corruptōne carnis inuenit̄ alienus. [l] Tamē poſt oēs euāgeliū ſcripſit: ⁊ hoc v̄gini debebatur. [m] Quoꝝ tñ [n] vel ſcriptorū [o] tp̄is diſpoſitō: vl' [p] librorū ordinatio: [q] id̄ a nobis ꝑ ſingula non exponit̄: vt ſciendi deſiderio collato: [r] et q̄rentibus [s] fructus laboris et deo magiſterij doctrine ſeruetur.

Explicit prologus.